

Laidiens: 02.12.2005., Nr. 193

Ministru kabineta noteikumi Nr.914

Rīgā 2005.gada 29.novembrī (prot. Nr.70 60.§)

Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku ar speciālajām dienesta pakāpēm nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība

Izdoti saskaņā ar Darba aizsardzības likuma 13.panta pirmo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek izmeklēti un uzskaitīti nelaimes gadījumi darbā (turpmāk — nelaimes gadījums), kas notikuši ar Iekšlietu ministrijas (turpmāk — ministrija) padotībā esošo iestāžu (turpmāk — iestāde) darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm (turpmāk — darbinieks).

2. Nelaimes gadījumus izmeklē un uzskaita, lai:

2.1. noskaidrotu nelaimes gadījuma cēloņus un apstākļus, kā arī personas, kuras pieļāvušas normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumus;

2.2. dokumentāri noformētu notikušo nelaimes gadījumu un nodrošinātu darbiniekam vai darbinieka nāves gadījumā — viņa apgādībā esošajām personām un mantiniekiem iespējas saņemt sociālās garantijas.

3. Tiek izmeklēti visi nelaimes gadījumi, ja:

3.1. nelaimes gadījums izraisījis darbiniekam darbspēju zaudējumu uz laiku, kas ir ilgāks par vienu diennakti;

3.2. darbinieks saskāries ar asinīm vai citiem šķidrumiem, vai priekšmetiem, kas ir vai, iespējams, ir inficēti, un pēc šīs saskares ir konstatēts inficēšanās risks, arī ja nav iestājusies tūlītēja darbnespēja.

4. Nelaimes gadījumu izmeklēšana attiecas uz visiem šo noteikumu 3.punktā minētajiem nelaimes gadījumiem, kas notikuši ar darbinieku:

4.1. pildot dienesta pienākumus, arī šādā gadījumā:

4.1.1. mācību, stažēšanās vai mācību prakses laikā;

4.1.2. komandējuma laikā;

4.1.3. pārvietojoties starp objektiem, ja šī darbība saistīta ar dienesta pienākumiem;

4.1.4. glābjot personas dzīvību, nodrošinot sabiedrisko kārtību, aizstāvēt valsts vai personas īpašumu, — arī tad, ja nelaimes gadījums noticis no dienesta pienākumu pildīšanas brīvajā laikā;

4.2. atrodoties iestādes valdījumā esošā transportlīdzeklī ceļā uz darbu vai no darba vai maiņu starplaikā (piemēram, lidaparātu, jūras un upju kuģu apkalpes locekļi, autotransporta vadītāji);

4.3. darba laikā, tai skaitā:

4.3.1. ja darbinieks prettiesiski nonāvēts (tiši vai aiz neuzmanības) vai viņam nodarīti miesas bojājumi, pildot dienesta pienākumus;

4.3.2. ar dienesta pienākumu pildīšanu saistīta strīda (konflikta situācijas) laikā;

4.3.3. izmantojot personisko transportlīdzekli, kuru ar iestādes rakstisku rīkojumu izmanto dienesta vajadzībām vai iestādes uzdevumā;

4.3.4. veicot jebkuru darbību iestādes interesēs, arī ja nav bijis iestādes rīkojums;

4.4. iestādes teritorijā vai citā darba vietā darba laikā un noteiktajos pārtraukumos (piemēram, pusdienas pārtraukumos), darbiniekam sakārtojot darba vietu, lietojot darba aprīkojumu un individuālos aizsardzības līdzekļus, atrodoties sanitārajās un sadzīves telpās, kā arī iekārtu avārijas laikā un darbiniekam pārvietojoties uz darba vietu pirms darba sākuma vai no tās pēc darba beigām;

4.5. ja, darbiniekam pildot dienesta pienākumus, vienreizēja (ne vairāk kā vienas darba maiņas laikā) darba vides riska faktoru iedarbība uz organismu izraisījusi akūtu profesionālu saslimšanu, darba vides riska faktoru iedarbība izraisījusi hronisko saslimšanu saasināšanos vai dabas katastrofa (piemēram, zemestrīce, nogruvums, plūdi, vētra), dzīvnieki un kukaiņi izraisījuši darbinieka veselības traucējumus;

4.6. saskaņā ar iestādes rīkojumu, veicot dienesta pienākumus pie cita darba devēja.

5. Ārvalstī izsniegtos dokumentus, kas apliecina, ka ar darbinieku komandējuma, stažēšanās vai mācību laikā ir noticis nelaimes gadījums, pielīdzina šo noteikumu 21. punktā minētajam aktam par nelaimes gadījumu dienestā, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

5.1. dokumentos ietvertā informācija nepārprotami apliecina, ka darbinieks, kuram tie izsniegti, ir cietis nelaimes gadījumā;

5.2. ārvalstīs izsniegtajiem dokumentiem ir pievienots notariāli apliecināts tulkojums latviešu valodā;

5.3. darbinieks, kuram izsniegti dokumenti, apliecinot attiecīgajā ārvalstī izsniegto dokumentu īstumu, ir ievērojis starptautiskajos līgumos un citos normatīvajos aktos par dokumentu īstuma apliecināšanu noteikto kārtību.

6. Darbinieks vai persona, kura pārstāv cietušā intereses, dokumentus, kas apliecina ārvalstī notikušo nelaimes gadījumu, iesniedz ministrijā. Ministrija piecu darbdienu laikā pēc dokumentu saņemšanas nosūta to kopijas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļai atbilstoši cietušā deklarētajai dzīvesvietai.

7. Izdevumus, kas saistīti ar nelaimes gadījuma izmeklēšanu, sedz iestāde, kuras darbinieks ir cietis nelaimes gadījumā.

8. Par nelaimes gadījuma savlaicīgu un kvalitatīvu izmeklēšanu un akta vai atzinuma sastādīšanu ir atbildīga amatpersona, kurai ar rīkojumu (pavēli) ir uzdots vadīt nelaimes gadījuma izmeklēšanas komisiju (turpmāk — komisija) vai speciālo izmeklēšanas komisiju.

9. Ministrija kontrolē, kā iestādes veic nelaimes gadījumu izmeklēšanu un uzskaiti.

II. Nelaimes gadījumu izmeklēšana

10.Darbinieks, tiešais darba vadītājs vai nelaimes gadījuma liecinieki nekavējoties par to ziņo darbinieka tiešajam priekšniekam vai iestādes operatīvajam dežurāntam. Minētās personas pakļautības kārtībā par nelaimes gadījumu ziņo iestādes priekšniekam.

11.Nelaimes gadījuma lieciniekam ir pienākums nekavējoties sniegt darbiniekam pirmo palīdzību un nogādāt viņu ārstniecības iestādē vai izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā arī līdz nelaimes gadījuma izmeklēšanas sākumam notikuma vietu saglabāt neskartu (ja tas neapdraud citu cilvēku dzīvību vai vidi, neizraisa avāriju, ugunsgrēku un netraucē dienesta norisi vai darba procesu).

12.Ja nav iespējams notikuma vietu saglabāt neskartu, darba devējs uzreiz pēc nelaimes gadījuma nodrošina nelaimes gadījuma vietā esošās situācijas dokumentālu fiksēšanu.

13.Divu darbdienu laikā pēc nelaimes gadījuma vai pēc informācijas saņemšanas par nelaimes gadījumu tās iestādes vai teritoriālās struktūrvienības priekšnieks, ar kuras darbinieku noticis nelaimes gadījums, no ārstniecības iestādes rakstiski pieprasa šo noteikumu 1.pielikumā minēto izziņu par veselības traucējumu smaguma pakāpi.

14.Ārstniecības iestāde triju dienu laikā pēc iestādes vai ministrijas pieprasījuma saņemšanas bez maksas izsniedz izziņu par veselības traucējumu smaguma pakāpi saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumu. Izziņā norāda, vai veselības traucējumi ir smagi vai nav smagi (atbilstoši šo noteikumu 15.punktam), kā arī nelaimes gadījumā cietušo ķermeņa daļu (atbilstoši šo noteikumu 2.pielikumā noteiktajai klasifikācijai) un nelaimes gadījumā gūto veselības traucējumu veidu (atbilstoši šo noteikumu 3.pielikumā noteiktajai klasifikācijai).

15.Smagi veselības traucējumi ir:

15.1.dzīvības apdraudējums (dzīvībai bīstami ir miesas bojājumi, kuri to nodarīšanas laikā vai turpmākajās stundās apdraud cietušā dzīvību neatkarīgi no medicīniskās palīdzības efektivitātes, slimības norises un iznākuma):

15.1.1.bojājumi, kas penetrē galvaskausa, krūšu un vēdera dobumu vai mugurkaula kanālu, arī ja nav iekšējo orgānu bojājumu;

15.1.2.slēgti un vaļēji galvaskausa velves vai pamatnes lūzumi, izņemot izolētus galvaskausa velves ārējās plātnītes lūzumus;

15.1.3.lielo asinsvadu — aortas, kopējās, ārējās un iekšējās miegartērijas, iegurņa, ciskas, paceles artērijas) — un attiecīgi vēnu bojājumi;

15.1.4.ar objektīviem datiem apstiprināts intrakraniāls asinsizplūdums;

15.1.5.smags un vidēji smags smadzeņu bojājums vai smadzeņu sasitums, kas (pēc klīniskās izpausmes) lokalizējas smadzeņu stumbra daļā;

15.1.6.viena skriemeļa vai vairāku skriemeļu lūzumi, lūzumi ar mežģījumiem vai mežģījumi;

15.1.7.slēgti krūšu, vēdera un iegurņa dobuma orgānu, kā arī nieru bojājumi ar simptomiem, kas liecina, ka ir apdraudēta dzīvība;

15.1.8.III un IVpakāpes apdegumi, kas aptver ne mazāk par 10% ķermeņa virsmas, IIpakāpes apdegumi, kas aptver vairāk par 20% ķermeņa virsmas, elpošanas ceļu apdegumi;

15.1.9.penetrējoši rīkles, balsenes, trahejas un barības vada bojājumi;

15.1.10.kakla orgānu saspiešana ar izteiktu asfiksijas parādību kompleksu (piemēram, smadzeņu asins cirkulācijas traucējumi, bezsamaņa, amnēzija);

15.1.11.citi bojājumi, kas izraisījuši dzīvībai bīstamu stāvokli, smagu šoku, kolapsu, tauku emboliju, dzīvībai bīstamu (akūtu) asins zaudējumu;

15.2.garo cauruļkaulu — augšdelma, augšstilba, lielā lielkaula vai abu apakšdelma kaulu — lūzums;

15.3. iegurņa kaulu lūzumi;

15.4. krūšu kaula vai triju un vairāk ribu lūzumi;

15.5.daudzu ķermeņa un locekļu skeleta kaulu vienlaicīgi lūzumi (arī bez smaga šoka);

15.6.slēgts vai atklāts lielo locītavu (pleca, elkoņa, spieķa kaula un plaukstas pamatnes, gūžas, ceļa, apakšstilba un pēdas) bojājums, ņemot vērā reālo dzīvības apdraudējumu (dzīvību apdraudoša asiņošana, smags šoks, akūta tauku embolija);

15.7.redzes vai dzirdes zaudējums vai abu ausu gliemežnīcu zaudējums;

15.8.balss zaudējums vai mēles zaudējums vidējās trešdaļas līmenī;

15.9.rokas vai kājas zaudējums (rokas vai kājas, arī plaukstas vai pēdas atdalījums no ķermeņa);

15.10.pirmā un otrā (I + II) pirksta, triju pirkstu (viens no tiem ir pirmais pirksts) vai četru pirkstu amputācija (abām rokām);

15.11.kāda cita orgāna vai orgānu sistēmas zaudējums vai tā funkcijas zaudējums (paralīze vai cits nefunkcionēšanas stāvoklis);

15.12.grūtniecības pārtraukšana (neatkarīgi no grūtniecības ilguma), izņemot gadījumus, ja grūtniecības pārtraukšanai ir cits cēlonis, kas nav saistīts ar darba vidi (piemēram, mātes organisma individuālās īpatnības, endokrīnie, imunoloģiskie faktori, mātes lietotie medikamenti vai viņas hroniska slimība).

16.Ja darbinieks dienesta pienākumu pildīšanas laikā nonācis saskarē ar inficētām asinīm vai citiem iespējami inficētiem šķidrumiem un nav radušies tūlītēji veselības traucējumi (vai ārstniecības persona nav konstatējusi darbību zaudējumu), bet ir iespējama inficēšanās varbūtība, darbinieks nekavējoties par to rakstiski ziņo tiešajam priekšniekam. Ziņojumā norāda notikuma vietu, laiku un apstākļus, kādos nelaimes gadījums noticis. Ziņojumu paraksta nelaimes gadījuma liecinieki, ja tādi ir, un apstiprina darbinieka tiešais priekšnieks.

17.Nelaimes gadījumu izmeklē īpaši izveidota nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisija.

18.Komisiju ne mazāk kā triju amatpersonu sastāvā ar iestādes priekšnieka vai iestādes teritoriālās struktūrvienības priekšnieka rakstisku rīkojumu (pavēli) izveido ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā pēc nelaimes gadījuma.

19.Komisijas sastāvā obligāti iekļauj iestādes personāla struktūrvienības amatpersonu un darba aizsardzības speciālistu (vai personu, kura pilda darba aizsardzības speciālista pienākumus).

20.Ja nelaimes gadījums noticis ar šo noteikumu 4.6.apakšpunktā minēto darbinieku, komisiju izveido iestāde, kuras darbinieks cietis, bet tās sastāvā papildus šo noteikumu 19.punktā minētajām personām iekļauj tās iestādes pilnvarotu personu, kurā cietušais pildījis dienesta pienākumus.

21.Komisija pēc tās izveidošanas nekavējoties uzsāk un sešu darbdienu laikā pabeidz nelaimes gadījuma izmeklēšanu, kā arī sastāda aktu par nelaimes gadījumu darbā (turpmāk — akts) saskaņā ar šo noteikumu

4.pielikumu vai atzinumu par nelaimes gadījumu darbā (turpmāk — atzinums) saskaņā ar šo noteikumu 5.pielikumu. Izņēmuma gadījumā, ja noteiktajā laikā nav iespējams saņemt nepieciešamos dokumentus (piemēram, aizkavējas izziņu saņemšana, veselības stāvokļa vai prombūtnes dēļ nevar saņemt darbinieka, liecinieku vai amatpersonu paskaidrojumus), izmeklēšanas termiņu ar iestādes priekšnieka rīkojumu var pagarināt līdz vienam mēnesim.

22.Aktā norāda traumēšanas faktorus saskaņā ar šo noteikumu 6.pielikumu, nelaimes gadījuma cēloņus, kā arī pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai.

23.Atzinumu sastāda, ja izmeklēšanā noskaidrots, ka:

23.1.nelaimes gadījums, pēc kura ir iestājies darbspēju zaudējums vai nāve, ir tiešā cēloņsakarībā ar to, ka cietušais lietojis alkoholu, narkotiskās, toksiskās, psihotropās vai citas atkarību izraisošas vielas vai to produktus, un to nav izraisījusi minēto vielu izmantošana, kas saistīta ar dienesta pienākumu izpildi, vai attiecīgo vielu neatbilstoša glabāšana vai pārvietošana;

23.2.nāves cēlonis nav saistīts ar nelaimes gadījumu, un to apliecina tiesu medicīnas ekspertu atzinums vai ārstniecības iestādes izziņa;

23.3.izdarīta pašnāvība vai tās mēģinājums, un to apstiprina tiesībaizsardzības institūcijas;

23.4.nelaimes gadījums noticis, darbiniekam izdarot noziedzīgu nodarījumu, un par to ir uzsākts kriminālprocess, izņemot gadījumu, ja darbinieks tiek saukts pie kriminālatbildības par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu, vadot transportlīdzekli;

23.5.nelaimes gadījums noticis pirms vai pēc darba laika, noteiktajā pusdienas pārtraukumā vai citā pārtraukumā un nav konstatēta darba vides riska faktoru iedarbība, izņemot gadījumus, ja darbinieks glābis citu personu vai īpašumu un novērsis draudošās briesmas;

23.6.nelaimes gadījums noticis ar dienesta pienākumu pildīšanu saistīta strīda (konflikta situācijas) laikā un tā cēlonis nav saistīts ar dienesta pienākumu pildīšanu.

24.Šo noteikumu 23.4.apakšpunktā minētajā gadījumā, ja kriminālprocess pret darbinieku pabeigts pierādījumu trūkuma dēļ vai noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ vai tiesa pasludinājusi attaisnojošu spriedumu, aktu sastāda 15dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par kriminālprocesa pabeigšanu vai attaisnojoša sprieduma spēkā stāšanās.

25.Ja nepārvaramas varas vai citu iemeslu dēļ par nelaimes gadījumu nav paziņots darbdienas laikā vai nelaimes gadījumā cietušajam darbspēju zaudējums iestājies vēlāk, komisija izmeklē nelaimes gadījumu un mēneša laikā pēc izveidošanas brīža par nelaimes gadījumu sastāda aktu vai atzinumu.

26.Aktu vai atzinumu sastāda četros eksemplāros. Pirmajam eksemplāram pievieno izmeklēšanas materiālus (rīkojumu par komisijas izveidošanu, ārstniecības iestādes izziņu, nelaimes gadījumā cietušā darbinieka, liecinieku un atbildīgo amatpersonu paskaidrojumus, plānus, shēmas un dokumentus, kas raksturo nelaimes gadījuma notikuma vietu, mašīnas, mehānismus, iekārtas, dienesta pārbaudes atzinumu).

27.Aktu sastāda piecos eksemplāros, ja nelaimes gadījumā cietušais darbinieks nelaimes gadījuma brīdī nav bijis alkohola, narkotisko, toksisko vai psihotropo vielu ietekmē, izņemot gadījumus, ja minētās vielas izmantotas dienesta pienākumu izpildei un nelaimes gadījums ir noticis ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā dienējošu specializētā valsts civildienesta ierēdni, robežsargu, Valsts policijas vai Drošības policijas darbinieku ar speciālo dienesta pakāpi: